

רחיצה בשבת וביו"ט ודיני שבועות - שיעור 353**I. רחיצה במים חמים בשבת וביו"ט**

(א) **בשבת - אפילו פניו ידיו ורגליו אסור** ורק במים שהוחמו מע"ש פניו ידיו ורגליו מותר ואפילו לשפוך המים על גופו אסור אפילו שהוחמו מע"ש (שכ"ו - ה)

(ב) **במקוה חמה - עיין במשנה ברורה** (שכ"ו - סק"ז) דצריך ליוזר דבשבת תהיה המקוה רק פושרין דאל"כ אסור לטבול בה והדברי חיים (ה - ל"ה) כתב דמצד הדין אסור מ"מ כבר נהגו כן גדולי דורינו היתר בזה והנח להם לישראל והשו"ת בנין ציון (ט"ז) התירו משום דהגזירה היתה על מים שהוחמו ע"י האור משא"כ החמין שבאין להמקוה מתבטלין במים שהיו שם מקודם ושו"ת מהרש"ג (ה - קכ"ז) כתב לטבילה דמצוה מותר מ"מ אסור לשהות שם ולצאת מיד והקרבן נתנאל (ז - כ"ז - חות ק) כתב דמקוה לא הוי בכלל גזירת מרחצאות וכ"ש לנשים כליל שבת אמנם השע"ת (שכ"ו - ה) והחכם צבי כתבו דאין להתיר אפילו כליל טבילה בחמין וע"ע בציץ אליעזר (ו - כ) שהביא רובו המתירים משום מצטער או שמא יחלה או חפפה צריך סמוך לטבילה ואבאר

(ג) **שיעור של חימום - עיין בקצוה"ש** (קל"ג - סק"ג) דכל שהיס"ב מיקרי חמין ופחות מזה פושרין ודלא כהתהלה לדוד (שכ"ו - ג) דכל שמרגישין בו חמימות אסור וכ"כ הנודע ביהודה דכפושרין מותר היינו להפיג הצינה (שש"כ י"ד - הערה ג) והאג"מ (ז - ע"ד צסופו) סבר דפחות מהרגיל נחשב פושרין ויש אומרים כחום הרוק

(ד) **ביום טוב במים חמים שהוחמו ביו"ט - עיין ברמ"א** (תק"ח - ז) דאסור דאינו שוה לכל נפש (כתוספות ז"ה כ"ז:) והמחבר אוסר מטעם אחר דס"ל דאין חילוק בין שבת ליו"ט אמנם אבר אבר מותר לרחוץ ביו"ט ועוד המחבר התיר לרחוץ אפילו כל גופו בחמים חוץ למרחץ כמו בבית וזה לדעת הרמב"ם והרי"ף דלא נמצא כלל דין של השוה לכל נפש ומ"מ זה במים שהוחמו מעיו"ט דלא גזרו חוץ ממרחץ ולכן למנהג ספרד יש מקום להתיר הרחיצה ביו"ט אם הוחמו המים מעיו"ט אבל לדעת הרמ"א מים שהוחמו ביו"ט הוי איסור תורה דאינו שוה לכל נפש גזרו עיו"ט אטו יו"ט ואפילו בבית אסור ואין לסמוך על מה שכתוב בספר הלכה שנכתב באנגלית שזה כנגד פסקיו של גדולי דורינו עיין בשו"ת באר משה (ח - קל"ח - קנ"ט) דאין להקל נגד דברים שמפורשים בחז"ל ושמעתי מרב מנשה קליין דאפילו בזמנינו אסור שצריך רובא דעלמא ורב ש.ז. בריון אמר לי דאסור משום סחיטת שער אמנם עיין בשש"כ (י"ט - הערה ג) בשם רשז"א שנשאר בצ"ע ושמענו שהוא פסק אח"כ לאיסור וכ"כ הספר הלכות המועדים (ט"ו - ה) ע"ש שהאריכו בעניינינו

II. רחיצת כל גופו בצונן בשבת וביו"ט - עיין באג"מ (ד - ע"ה) דכלא צער

יש להחמיר אף שלא מצינו מקום לאסור והמנהג להחמיר אפשר משום מחסרון ידיעה לחלק ואבאר וכן התיר השו"ת באר משה (ו - ע"ג) בתנאים דיסיר הבורית ויציין הכרז של מים חמים מע"ש ויכסה ניילאן על שער ראשו אמנם יש אוסרים (שונה הלכות שכ"ו - ו בשם החזו"א ומנחת יצחק ו - ל"ז)

III. ניגוב השערות באלונטות - עיין בשש"כ (י"ד - הערה ס"ד) דיש להתיר שהמים

הנסחטים הולכים לאיבוד וסחיטת שער אינו מן התורה וגם מדרכבן לא נזכר מפורש בש"ס וכ"כ האג"מ (ה - קל"ג) ועיין בפסקי תשובות (שכ"ו - ז) שהביא ג"כ דעת האוסרים

IV. לענין הדלקת הנרות לנשים כליל שבועות אם צריך דוקא כלילה משום תמימות

(א) **עיין בספר פסקי תשובות** (ת"ז - ז) דאפילו לנשים אלו שמדליקות בכל יו"ט מבעוד יום מ"מ כליל שבועות ידליקו אחר צאת הכוכבים כי כיון שנהגו הנשים לברך שהחיינו בשעת הדלקת נרות הרי הן מקבלות קדושת עיצומו של יום וכקידוש הוא (לוח ארץ ישראל להגרי"מ טיקווינסקי)

(ב) **הדלקת נרות בשאר יום טוב תלוי במחלוקת הראשונים** שיטת בעל המאור והמאירי (שנת כ"ג) דס"ל שידליקו כלילה ושיטת הרמב"ם (ל - ה) שידליקו מבעו"י ואולי משום דגם ביו"ט שני מותר להדליק נרות סמוך לחשיכה משום שיש בו הנאה וטעם המאירי שלא יטעו להדליק ביו"ט שני מבעו"י או כדי לציין שעיקר הדלקת הנר הוא משום סעודה

V. להתפלל ולקדש קודם הלילה כליל ב' דשבעות שהוא ע"ש בשנה זו

(א) בשו"ת התעוררות תשובה (ז - ל"ו) כתב דדין תמימות מקיים עד זמן קבלת תוספות יו"ט שגם ביו"ט מצוה להוסיף מחול על הקודש לכן יכול להתפלל ולקדש קודם הלילה והמנהג שלא להתפלל קודם צאת משום דנוהג שאינם ישינם כל הלילה ואם יתפללו קודם הלילה צריכים לחזור ולקרוא ק"ש וכיון שאינם קוראים כליל זה ק"ש שעל המטה חיישינן שישכחו מלקרוא ק"ש בזמנו וכן כתב הליקוטי מהרי"ח וטעם זה שייך רק כליל ראשון ולא בשני ואין לומר דיש להחמיר גם כליל שני משום זלזול יום טוב שני דזלזול שייך רק על מצות ואיסורי החג ולא על תמימות שאינו דין בהחג עצמו לכן אין צריך להחמיר בערב שבת בשנה זו שהוא ערב יום טוב שני

(ב) גם אין לחוש לזלזול יום טוב ראשון אם מקבל שבת ומתפלל מעריב ועושה קידוש קודם הלילה (שו"ת שבט הלוי ח - קי"ט) והשו"ת מנחת יצחק (י - מ"ח) מחדש יותר דגם בימים אחרונים של פסח וסוכות ושני ימים טובים של ראש השנה ואפילו יו"ט ב' של שבועות שפיר יש להקל לקדש מבעוד יום דבקידוש אין מפסיק קדושה ואינו דומה להבדלה דמפריש בין קדושת שבת לקדושת יום טוב כ"כ בשם הכתב סופר דאפילו מיו"ט ראשון לשני יש לקדש אחר פלג המנחה ויש חולקין בסתם יו"ט שני אבל ביו"ט ראשון לשבת מותר ועיין בבה"ל (ת"ל"ט ד"ה ולא יאכל) דכליל ב' דסוכות יכול להתפלל ולקדש מבע"י קצת ולאכול אחר צאת אמנם הכף החיים (אות ז"ן) חלק עליו דהכל אחר צאת ועיין בבה"ל (תקכ"ט ד"ה ציו"ט) שאין להחמיר מלאכול בשבת שלש סעודות קודם הזמן כדי שיאכל ליל ב' בתיאבון

VI. בענין אמירת סדר הלימוד הנקבע בתיקון ליל שבועות

עיין בשו"ת יחיה דעת (ג - ל"ז) דמקורו מזהר הקודש ומכתבי האר"י ז"ל דטוב לקבוע לימוד זה ברבים כי כל ביה עשרה שכינתא שריא עליהם אולם השבות יעקב כתב דכל אחד ואחד לומד כחפצו ביחידות כי עיקר התיקון שבועות לא נתקן אלא לעמי הארץ איברא מנהג הגר"א מוילנא ללמוד התיקון שבועות ועיין שם במעשה שהיה בבית המדרש של הגר"א בהמגיד מדובנא ולמעשה כבר אמרו תז"ל שאין אדם לומד אלא במקום שלבו חפץ (עבודה זרה י"ט) מ"מ לא ישנה מנהג המקום כמו שאמרו תז"ל לא מקרא בין השונים משנה ולא שונה משנה בין הקרואים מקרא כללו של דבר אל ישנה אדם ממנהג הבריות והנעורים כל הלילה ועוסקים בתורה מוכטח לו שישלים שנתו ולא יארע לו שום נזק ובענין חינוך הבנים הכל תלוי ברצונו וחריפתו ובריאתו והבית יוסף למד גם כליל ב' וגם הנשים יכולין לימוד תנ"ך (כה"ח אות ח)

VII. ברכת התורה עלות השחר even though he didn't say Continue learning after השחר

עיין בשו"ת מהרש"ג (ה - ס"ז) שיש להתיר כמו שאר ברכות השחר אחר עשייתן כמו מלביש ערומים אחר לבישת בגדים או שעשה לי כל צרכי אחר לבישת מנעלים

VIII. מאכלי חלב בשבועות

(א) עיין בספר ארחות רבינו (ז - ק"ד) שאכל כליל שבועות סעודה חלבית ובבקר סעודה בשרית אמנם בשע"ת (תקכ"ט) כתב דיש חיוב בשר גם כליל

(ב) האג"מ (ה - ק"ס) כתב דמה שאין המנהג דוקא לאכול חלב ובשר בסעודה אחת כמו שכתב הרמ"א (ת"ז - ג) הוא משום דיש לחוש שלפעמים ישכחו ויאכלו הבשר תחלה לכן יותר טוב לנהוג לברך אחר אכילת החלב ואחר כך לאכול בשר והרמ"א כתב דהמנהג ביום ראשון לאכול מאכלי חלב משמע דוקא סעודת יום ראשון ולא שאר סעודות יו"ט

IX. אפיית מזונות חלבי בתנור בשרי שאינו בן יומו (יו"ד ז"ז - ח - ה) עיין באג"מ (ה -

מ' וס' וצו"ד ג - סימן י) דאין להתיר לבשל תבשיל בשר ותבשיל חלב מגולין אף בזה אחר זה לזמן מרובה אם הזיע המחבת משניהם וכדיעבד כיון שהוא ספק אם הזיע כלל אין לאסור אם היה אחר המעל"ע דהבליעה היא נו"ט לפגם ועל הבעין יש ספק ספיקא להתירא שמא לא היה זיעה כלל ואף אם היה זיעה שמא נפלו רק טפות שאיכא ששים נגדם ועוד באוכלין יבשים ממש אין מזיעים וברור שהוא מותר ולמעשה כודאי הזיעו יש להחמיר אבל בסתמא אין לחוש לשמא הזיעו בדברים יבשים ומותר בזה אחר זה וצ"ע (ועיין בכדי השלחן ז"ז בביאורים 214 - 211)

לבות ההפסד י"י ארפאלו שלמה ארפאל אל"ט צ"ל א"כ בן שרה א"כ בתוך א"כ חו"י א"כ א"כ